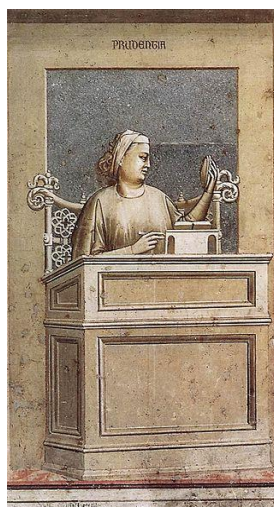

Curs d'Estiu, Col. de Llicenciats, Barcelona, juliol 2022

LES VIRTUTS ENTRE EL PERFECCIONISME I L'OPTIMALISME

La teoria de les virtuts, especialment quan se'n fa un plantejament caire platònic (o confucian), és a dir, quan es considera les virtuts com a models ideals, ha de respondre una objecció molt significativa. Qui pensa que per alguna banda hi ha idees platòniques (pures, perfectes i de valor universal) es condemna ell mateix, inevitablement a ser un frustrat o un ressentit tota la seva vida perquè mai ningú no serà tan perfecte com una idea. Les idees són pures i la vida és impura i per això els platònics consideren la vida com un esforç de millora que sempre ens deixa insatisfets. La virtut platònica és buida perquè se situa fora del món real i perquè se centra en l'ànima oblidant el cos.

A diferència del que opinen els platònics, els ésser humans no "tenim" un cos, sinó que "som" un cos i, per tant, sempre serem imperfectes, tot i ser també perfectibles. Per això Aristòtil va proposar que la virtut calia buscar-la en la realització dels actes justos i en el bon caràcter (magnànim) i que era un punt mitjà entre dos excessos, de manera que l'excel·lència (la perfecció de l'acte) es trobava en no deixar-se arrossegar cap als extrems. *Per això la majoria de les ètiques de la virtut són optimalistes però no perfeccionistes.*

- El perfeccionisme és la teoria segons la qual la virtut és un camí que ha de superar obstacles, on els humans es posen a prova fins assolir una fita. En el perfeccionisme la virtut només admet dues possibilitats: èxit o fracàs i rebutja tota possibilitat d'error o de fracàs considerant-lo una feblesa ("una flaca", com es diu a la Catalunya interior i a l'Empordà) del caràcter. En el perfeccionisme tota imperfecció és un mal.
- L'optimalisme, en canvi, considera que la perfecció absoluta és una ficció. No es tracta de fer les coses perfectes, sinó de fer-les el millor possible (de la manera més òptima). L'error, com la imperfecció o el fracàs, formen part de la vida i ningú deixa de ser virtuós per trobar-se davant una experiència vital fallida. Més aviat al contrari els fracassos són útils en la mesura que ens ajuden a perfeccionar-nos i n'aprenem per tal de fer millor les coses en el futur.

Curs d'Estiu, Col. de Llicenciats, Barcelona, juliol 2022

En realitat, el perfeccionisme rebutja la vida en nom de les idees. La vida sempre és complexa, pastosa, diversa... i, per tant, imperfecta. La virtut, contra el que opinaven Confuci i Plató, no és celestial sinó humana. El perfeccionista viu en un món de fantasies, on no hi ha fracàs, ni emocions negatives. Inevitablement es veu obligat a pagar un preu molt car per aquest rebuig, en forma d'insatisfacció i sovint de personalitat malaltissa. El seu rebuig al fracàs el fa ansiós i li provoca una gran tensió i una violència interna que sovint pot acabar de la pitjor manera. En realitat, rebutjant el fracàs rebutja també l'èxit. La suposada virtut del perfeccionisme és, en realitat, un bluf.

L'optimalista, en canvi, accepta la realitat tal com es presenta. Sap, en conseqüència, que en la realitat existeix el fracàs i assumeix la frustració com un aprenentatge. La virtut no consisteix a realitzar perfectament una acció, sinó a esforçar-s'hi i a aprendre'n. Allò virtuós és fer les coses d'una manera cada cop millor, d'una manera més òptima. Això no significa que a un optimalista li agradi fracassar, sinó que sap que fracassar és una possibilitat que existeix naturalment i, per tant, no li provoca ansietat. Per això l'optimalista es proposa fites raonables i, en definitiva, triomfa més que el perfeccionista.

Bibliografia: Tal Ben-Shahar, *Even Happier* (2010)